

Почтарна плаќена у готову

2/8. 34-8.30/5

LIBRERIJA D. GORIĆ
SIBENIK
NAUCNI ODSJEK

Izlazi četvrtkom

Privredno - kulturne
motive
za Sjev. Dalmaciju

БЛГАС

God. 1934. preplata: za članove Matice 24 din.,
za nečlanove din. 36.
Pisma i novac slali na adresu:
Sibenik, poštanska pregrada br. 30.

Шибеник, 1. Августа 1934
БРОЈ 200. — ГОДИНА VI.

Vlasnik «Privredno-kulturna Matica za Sjev. Dalmaciju»
Urednik PAVELE ZELIĆ
Telefon br. 84. — Broj ček. računa 38.242.

К СЕБИ РУКЕ И - НА СЕ ГЛАВУ! За заштиту својих чланова и сарадника

Одлука Управног одбора П. К. матице

Читаоцима „Гласа“, као и свим људима нашег краја, који ма колико — вољно или не-вљено — прате пулс друштвеног живота Сјеверне Далмације, данас је посве добро познато да код нас постоје два менталитета, два основна погледа на материјалне и духовне вриједности на којима почива историјска судбина нашег народа. Та два погледа се међусобно толико разликују да у окупљању сродних елемената они не допуштају неутралне магнетичне зоне, већ њихови односи све јасније добивају карактер двију фронталних идејних снага које осјећају да је коначни пораз ма које од њих једино сретство којим наша друштвена локомотива — натраг или напријед — може да се крене из чађавог „дока“ или са учаране обртальке, на којој већ вијековима безнадежно ступчи.

Један менталитет је израстао на ћубришту културних отпадака једног блазираног, сагњилог друштва у коме је никла позната изрека „dolce far niente“ (слатко је ништа не ради); други менталитет је никао на мучеништву којим је набијена бескрајно дуга и очајно трновита стаза наше народне Голготе, на којој није било Јосифа и Никодима, већ је сам народ зубима својим морао да чупа гвоздене ексере из својих раздераних дланова и раскрвављених табана, и сам је својим пребијеним леђима морао да диже надгробну плочу свога ускрснућа.

Преставници првог схваћања, обрнути на запад, чежњиво пре-биру прошлост у којој им је било топло и меко као разма-женој дјеци на мајчину крилу, и где је живот, лишен душевних елемената који значе патњу, клизио глатко и слатко као пјесма радости.

Носиоци другог менталитета са покривеним очима и изразом ужаса осврћу се на прошлост, да приберу по њој духовне и душевне вриједности као еле-менте патње и прегарања, који су исто толико неопходни за зидање срећније будућности,

као што су били једини могући услов за спасење нације испод катастрофалних развалина по-рушеног царства у прошлости. Једна од тих духовних вриједно-стисти: слобода позитивних, стваралачких снага човјека, као појединца и колектива, створила је Шумадију која је наш узор и путоказ — била и остаће, све дотле док нам наши кабинетски мудраци, представници другог схваћања, не докажу да је она, идући њиховим путем из ничега постала оно што јесте, и ми по њој оно што данас јесмо.

Ко год хоће објективно да нас прати на том путу, или само да нас поштено посматра и контролише, томе неће бити тешко да се увјери, како нама није ни до бијеса ни инада, већ како смо ми, макар и свјесни, инструменти једне крутне историјске неминовности, која ће се једнако збивати с нама и без нас — па и против нас, кад би се ми ријешили да пређемо у други табор, да заједно успоримо процес бар док смо ми ту — а послије нас нек букнене у пожар Содома и Гомора коју смо сами зидали.

Дакле: два менталитета и два пута. Наш се пут зна и ми њиме идемо, како знамо и како можемо. Нек нас нико не жали и не штеди, али памет у главу кад се бирају методе и срества борбе. О томе је Матичин Одбор казао своју ријеч, а ми додајемо, да ми нисмо љешница која се може по милој вољи секцирати, нити објекат на ко-ме се могу кажњиве методе некажњено вршити.

Koprive su dobra hrana za kokoške koje nose

One sadrže dosta hranjivih sastojaka i pomažu ne samo nosivost, nego i cjelokupnu ishranu. Sadrže 15 po sto belančevine, 36 po sto ugljenih hidrata i 5 po sto masti. Radi toga se preporučuje da se tajevtina i korisna hrana gabira i u koliko se ne može utrošiti svježa, treba je sušiti za zimu. Koprive vrlo dobro pomažu zimsku nosivost kokošaka. Sušene koprive se režu i daju sa kašastom hranom.

Управни одбор П. К. матице, са своје сједнице одржане 29. јула т. г. ишао је ово саопштење:

„На овогодишњој скупштини Привредно-културне матице за Сјеверну Далмацију јасно су изнесене основе рада у народу и констатовано је, да рад може бити успјешан само тада, ако се све позитивне народне енергије развију и уједиње на остварењу заједничких добара. Да се то постигне потребно је одбацити сва туђинска схватања и омогућити да се израви прави народни дух, прекаљен у вијековним борбама за опстанак, и изражен у историским, послови-чним изрекама Њ. В. Краља, које су често цитирани у „Гласу“. У духу Његових речи да „наш народ за-служује да има своју слобodu и своју културу“ могу се развити све стваралачке снаге народне и с успјехом решавати и најтежки проблеми наше-ног народног живота, и само тако могу се правилно развијати односи између села и града, између народне интелигенције и народа, између свих редова и струја нашега живота и друштва.

Претсједник Матице, у име њено-го, изразио је те основне мисли и на овогодишњој слави о Видовдану на Косову.

Али још увијек има схватања — и застарјелих и противних духу на-родном, по којима се на наш народ гледа као на масу неспособну, чија је дужност само да слуша, без права на самостално учествовање у ствара-њу и изграђивању своје слободе и своје културе. Та схватања долазе до свог израза у практичним одно-сима нашег друштва, и с њима се сретају Матичини чланови и сарадници на начин, који је потакао Одбор П. К. матице, да на данашњој својој сједници, по прикупљеним по-дацима са својих повјереника и по саслушању сједничких реферата, до-ђе до увјерења, да се њеним члано-вима, сарадницима и пријатељима, ва подручју њене рада, праве смет-ње — директне и индиректне — са стране градских и маловарошких клика и котерија, које преко својих органа, маком неодговорних елемен-тата, врше терор, под којим разуми-јемо све оно што несвјесни и не-одговорни елементи подузимају пра-ма свима онима који се не слажу са њиковим личним и котеријашким циљевима, а што су те методе „на-ивније“, василазније и лукавије, и што су више обучене у „корект-ност“, патр. отијам и држављанство — тим су оне опасније, одвратније и осуде власничке. Тим, дакле путем врши се терор, а преко утицај-них друштвених личности шикана-ције над свим оним члановима и са-радницима Матице, који у свом ра-

ду не жеље да служе никome осим Народу, Краљу и Отаџбини, по својој савести, а у дуку и по програму П. К. матице.

Констатујући то, Матица нај-одлучније протестује против оваквим терористичким методама од кога оне долазиле, и изјак-љује, да ће се свим средствима која ћоје гарантују њена правила најодлуч-није борити против тих рушувачких метода и духа којим су оне инспи-риране, и да у тој борби неће пре-вати да подигне свој глас до најви-ших foruma, којима је на срцу и у дужности заштита слободног развоја нашег народа, а ћаравно, да ће по својој увијавности, поједине случајеве износити и јавно у свом орга-ну живогати.

У том циљу Одбор П. К. матице повиши све своје чланове, сараднике и пријатеље, да јој неизоставно при-јаве сваки случај сметња у раду, друштвених шиканација и неоправ-данских и неваслужених прогона у служби, који се јављају као посље-дица активног учествовања њикова у раду П. К. матице.

Сви подаци морају бити исинjити и са доказима погријеђљени, а гдје то није могуће, имају се свјесно прикупити и назначити сви инди-ректни докази, које ће Матица са своје стране даје проверавати. Ко жели да се његово име, као и по-даци, задржи у најстрожијој диске-цији и тајности, Матица ће то учи-нити. У особито важним и деликат-ним питањима препоручује се усмено саопштење са Одбором. Матичини повјереници овлашћују се, да при-мају и даје Одбору саопштавају жалбе и пријаве појединача, при че-му им се препоручује на свјесније поступање.

Молимо све наше чланове и са-раднике да предано и устрајно учес-твују у раду на остварењу ци-љева и програма П. К. матице, ру-ководећи се гласом своје чисте са-вјести, на којој мора бити отиснута логотип: „Народ, Краљ, Огаџбина“. У Шибенику, 1934. г.

Одбор П. К. Матице
за Сјеверну Далмацију.

Tuberkuloza u Bugarskoj

Premja zvaničnim podacima D'rek-
cije za statistiku utvrđeno je da broj
smrtnih slučajeva i oboljenja od tuber-
kuoze u Bugarskoj u toku poslednjih
godina sve više raste. U Bugarskoj
umire samo od tuberkuloze godišnje
oko 2.500 lica. Ova cifra je strahovito
velika kad se uzme u obzir da Bugar-
ska broji oko 6 milijona stanovnika.

Isto tako i broj samoubistava u posljednje vrijeme sve više se uvećava.
Samo za prvi 9 mjeseci u 1933. godini
bilo je 188 samoubistava, a to
predstavlja 80 slučajeva samoubistava
više nego u istom vremenu 1932. godini.
Pored toga zabilježeno je da se
i broj smrtnih slučajeva od bolesti
srca i zapaljenja pluća u posljednje
vrijeme znatno povećao.

ПИСМА И ДОПИСИ

Стриница, јула

Пред отварањем лова. — Молим нашу драгу Матицу да даде мјеста у „Гласу“ и овом ловачком „чланчићу“ са села, јер желим да речем неколико ријечи о једној организацији код нас, па ма да је то ловачка организација.

У Кину постоји „Ловачко друштво“. По закону о лову, сваки посједник оружја-оружног листа, који се жели бавити ловом, обавезан мора бити члан тога друштва и испуњавати тачно све обавезе према њему. Тако онда управа Ловачког друштва издаје му ловну карту с којом стиче право на лов.

На тај сам начин и ја постао, ово је већ друга година, члан тог Ловачког друштва. Онда када сам се уписивао, рекли су ми: код овога се упиши и плати чланарину, код онога се пријави и претстави, а код оног треног срвати нек ти даде ловну карту. Тако је и било. За два-три дана, што сам за тај посао морао утрошити, пријавио сам се код тих људи, — господе, и кад сам се са треном растао имао сам у цепу ловну карту и 60 динара мање. Рекли су ми, наиме, да се за чланарину плаћа мјесечно по динару 6, а морао сам унапред за сву годину платити.

Тако је било лани кад сам вадио ловну карту, а тако, изгледа, да ће бити и ове године. То је све што ја знам о том друштву као његов члан за двије године; а све остало за мене — као и за све моје колеге са села, којих има вјероватно бројно више него из Кине — кажем, све је остало за нас тајна и загонетка.

Ми невјамо: да ли је кинеско Ловачко друштво савивало своје годишње скupштине; да ли смо на тим скupштинама бира управу; да ли та управа полаже рачуна о свом раду, и како све то бива.

Али, умјесто тога свега, ми знајмо нешто друго:

Да морао по закону бити чланови тог друштва, ако ћемо ловити и да морао чланарину плаћати;

да је та нека управа набавила вечеве и фазане и растурила око Кине, да се размноже;

да је око Кине заокружила десетинама километара терена и ставила под вјебран, да нико не смије туда ловити — ни вечеве ни фазане

Душан С. Јакић, учитељ

Буковица и Буковчани

II) Буковчани

(Наставак)

Како је напријед речено, Буковица је била под млетачком влашћу од изгова Турака из Сјев. Далматије, т. ј. од деветог десетија седамнаестог вијека, па до пропasti републике 1797 год. Узвеши окружно један вијек.

По паду млетачке републике, у времену наглих политичких промјена, потпала је она за девет година год управу Аустрије, а након тога од 1805 до 1913 била је под француском управом. Год. 1813 коначно је потпала под управу Аустрије, под којом је и била све до њеног расула 1918 год.

За оне неколике прве године, што се је над Буковицом протезала аустријска власт није она осјетила никакво дјесло ни вло, док је за оне године колико је била под француз-

— па ни лисице, ни дивље патке које су лутајући лов.

То в намо. А чујемо ово: да су се међусобно неки чланови и управа пославајали, јер су, тобоже, једни убили више, а други мање фазана и патака на том забрањеном терену.

Да приређују „ловачке вечере“ и лумпују по цјелу ноћ; па неки „влијајци“ тврде и то, да су некад неком на вечери подвалили, па је појео кукавицу мјесто јаребице; — неки опет, Боже сачувай, иду та-ко далеко, па причају, како је њима лако приређивати „ловачке вечере“ кад ми са села редовито и унапри-јед уплаћујемо чланарину.

Било како било, ја бих желио, као члан, да је то све начисто. Ја мислим да би се морало савивати редовне годишње скupштине, да на тим скupштинама ријеч сваког члана може доћи до израза по свим ловачким витањима, кад се бира управа или излаже рад друштва.

На ово мислим да има сваки члан право, кад га је већ закон обавезао да, као ловач, мора бити члан ловачког друштва. Јер, неизнанашто треба да је у том друштву све уврто у неке сијенке и вагонетке.

Не познавајући довољно закон о лову, ја бих овом приликом замолио нашег новог среског г. начелника, да као претставник државне власти, поведе рачуна о раду овог друштва из којег би добио непосредне информације, те да учини да се још прије отварања лова и вајења ловних дозвола, одржи годишња скupштина, на којој би се прогледао рад друштва, изабрала нова, или потврдила стара управа, и одредила висина чланарине. Јер баш дође ми на ум: зашто ми морао да плаћамо 60 динара годишње чланарине? Зашто не би плаћали 6?! Јасно молим нашег господина среског начелника, зато што је он претставник државе, а држава је она која је дала све привилегије ловачком друштву; па онда држава, мислим, има право да приправи: да ли се те привилегије употребљују на зло или добро.

Ми ловци са села увидјели смо досад то, да се је ишло са тим високим уплатама и чланарином за тим, да би што мање било ловача на селу, е да би било што више

ловине, да господа, кад дођу из Кине, буду што веће среће у лову.

Ами мислим да нас је и Бог и државни закон у том изједначио, па ако хојете, у овој криви, често путаји нас спасила она која парица што ју извијемо из лова кад продамо куну, лициу или веџа — којег често скупље на пијаци продамо него јање. Али шта можемо ми тиме, кад још морамо — бар ми око Кине, да духовно робујемо што — коме и што — чему. Зато се баш од срца радујемо што нам је за среског начелника дошао син Шумадије који је са собом донио велико срце и широку народну душу, јер смо савви — што досад нисмо звали — а то нам је он за кратко вријеме доказао: да параграф и државни закон не постоји за то да нас распини, већ да регулишу наше међусобне односе: да личност среског начелника није бог немилостраја који стоји укочен на неком неприступачном пријестољу, — већ човјек као и сви остали добри људи са којим се даде говорити; човјек кога је међу нас послao наш највиши Господар на земљи, да нам дијели правд, подиже све оно што нам служи на добро а мрви и презире сваку подлост, па било да је обучена у невном како фина хаљетка — Украјко, да нам исчини служи — не воеши се уничим колима осим Господаревим.

Ми ловци са села очекујемо, да ће нас разумјети по нашим питањима — као и свим осталим народним. Надам се, да ћемо за његова начелствовања у Кину осјетити и онај други дни слободе, за који високо имали среће да га осјетимо од 1918 до данас.

Ја вијам да сам са овим чланом пишувши о ловачком друштву ударио штапом по осињаку из којег ће се устремити многе жаоке на нас ловце са села, али увјеравам, да сам ово написао само из љубави према том друштву, које треба да изнесе на видјело свој рад, не кријући га фрамасонски.

Јер, мислим да сваки члан мора да има подједнака права у том друштву, као и свим осталим.

Ловач са села

Стриница, јуни-јули

Радови и уређење бујица — Ових дана на граници нашег села, а у исто вријеме на граници Пријморске и Врбаске бановине, отпо-

чели су радови на уређењу бујица, што нас необично радује. Са пажњом смо пратили у „Глас“ излагање о потреби уређења бујица у нашем селу. Бујице које пријете сваким даном да униште наше поље, које је, виља, ако се не уреде бујице — осуђено на смрт, као што је Матичин „Глас“ у неколико написа то извјио. И баш захваљујући том увједљивом писању „Глас“ (под натписом: „Једно село осуђено на смрт“), власти Приморске и Врбаске бановине увидјеле су важност уређења бујица у нашем селу, а посредовоњем Матице (преко једног члана њенине управе) створени су пријатељски односи међу стручњацима за уређење бујица обавијући бановину, који су се недавно састали на бујицама које везују врбаску бановину са приморском и измијенили мисли о уређењу тих ваједничких бујица, о чemu су донијели потребне одлуке.

У изгледу је да ће Приморска бановина, поред попраце потока Вранковца и доњег тока Мрачаја, висовати рад и на другим бујицама. Док Врбаска бановина има резервисан буџет да још ове године потпуно регулише велику и опасну Јаругу Бучје на којој су већ отпочели радови пуном паром.

Осим тога предвиђено је пошумљавање у велиkim количинама, као и уређење једног модерног шумарског расадника.

Нас све ово радује и весели, јер сваки рад у овом правцу учијење на бујицама које нагињу нашем пољу — спас је и заштита његова.

Зато смо захвални бановинским властима, а и нашој драгој Матици, која води рачуна о нашим невољама и потребама овамо међу овим брдима босанском-далматинским.

Стричанец

Црни Потоци, јуна

Уређење бујица на догледу — Интервенцијом нашег свештеника г. Момчила Ђушића, ових дана дошао је у наше село шеф Бановине за уређење бујица Инж. г. Марковић, који се је у нашем селу задржао десет дана, обишао све бујице у друштву са нашим свештеником и свештеним инжињером госп. Рађнером. Он је предвидио уређење неколико бујица и потока, а за први почетак радова решавао је да се потпуно регулише Јаруга која висије брежуљак на којем се налази

био досгра црквених утвари и донио их своме манастиру Крупи. Све вијатније и врједносније утвари, које се даваса налазе у Крупи потичу од Зелићева сакупљања по Русији.

Зелић је као родољуб од своје штедње већеша и даје фондације. Једна је фондација основана год. 1825 свотом од 6000 франака за стипендије српским младићима из Далматије који се буду спремали за свештенички чин. Друга је фондација одређена за то да се у његовом родном селу Јегару оснује православна основна школа.

Архимандрит Зелић је био сахарњен на будимском Православном гробљу, одакле је 1858 год. пренесен његове веома останке у капуљачко гробље манастира Крупе његов патомац, бококоторски владика Герасим Петровић. Приловима православног народа у Далматији подигнут му је над гробом лијеп споменк од мрамора.

(Наставак ће се)

ском влашћу осјетила неки болјитак. У првом реду коначно је престала да трпи од врједњаја благодат француске управе, као неки други предјели у Далматији. Једино је кров Југоисточни окрајак Буковице изграђен бољи пут, а то је онај од Брибирских Мостина преко Кистања за Кину.

Послије другог потпадања Буковице под аустријску власт продужија је она старијински живот. Нико се није старао да се заостали народ у било чему подигне, па је он зато остао вазда у вјековној тмини, дочекавши у таковом стању и своје ослобођење, од кад се је почело више водити рачуна о народном подигнућу и просвијењу.

У времену ових политичких промјена крајем 18 и почетком 19 вијека, живио је наш досга гласовити Буковчанац, Герасим Зелић, рођен

1752 год. у селу Јегару. Он се је закалујео у манастиру Крупи и као монах напредовао до чина архимандрија и епископског викара Од 1796 до 1811 год. замјењивао је владику и био врло активан у Боки Котарској, као велики викар (од 26 марта 1810). Много је путовао по свој Европи, нешто по својој вољи, а нешто као млетачки емигрант. У борби с епископом и Краљевићем истакао се је као бранитељ православља против унијатских планова аустријске владе, и самог епископа Краљевића. Ради тога је био заточен од аустријске владе у Бечу и Будиму од 1820 до 1828 год. У овоме заточењу граду је умро 1828 год.

Зелић је написао своју биографију, која је књижевно беше врједност, али зато својом садржином даје врло много података за културну историју Далматије у другој половини 18 и на почетку 19 вијека.

Архимандрит Герасим је пригодом

своја два путовања по Русији саку-

сеоска црквица и гробље, којем пријети опасност од јаруге да га не порушити. Осим тога одредио је пошумљавање у већим количинама на дужом потоку Дулер.

У ту срху снимљен је терен и прегледано за пошумљавање.

Инж. г. Марковић остао је цио дан у нашем селу интересујући се за сва наша животна питања. Нарочито га је интересовало причање још живих учесника из устанака у Црним Потоцима под неумрлим Петром Мркоњићем. У овом устанку учествовао је и отац инж. г. Марковића.

Увече у 8 сати новом г. Марковић напустио је наше село са својом пратњом, а ми смо остали у жеђерију да још има људи којима лежи на срцу наше добро и напредак.

Д. М. К.

Knin, jula

Kraljević Andrej kumuje zastavi stega Skauta u Kninu. — Danas 8. jula o. g. osećena je u Kninu zastava Stega Skauta pod Uzvilenim Kumstvom Nj. K. V. Kraljević Andreja, zastupanog po Komandantu 54. Peš. Puka Pukovniku g. Petru Petroviću. Tačno u 11 časova стигао је Izašlanik Kuma puk. g. Petrović u pratnji starijine Stega Skauta Dr. N. Barišića i delegata Saveza Skauta br. M. Macure. Izašlanik pozdravlja постројене skaute na poljanu „Kralja Petra”, а затим почиње обред krštenja кога kat. svećenik који је уједно и skaut počinje sa lijepim govorom у коме је међу осталим рекао: „... Na vašoj zastavi видим kninov-ljiljanov cvijet. Neka vas сjeća да имате бити чисти у mislima, riječima i djelima. Da se то postigne коће se žrtava, borbe samoprijegora. Svaka planinka neka Вам буде као родена сестра. Budite vitezovi ženske časti. Na vašoj zastavi видим državni grb. To Vas има да сјећа, да ljubite krvlju krštenu domovину, da ljubite Onoga, који је пред 20 година, не nauživavši se mladost, прерано примио на svoja mладенаčka leđa težak teret, примио је водство srpskog dijela našeg naroda, да пре-ko golgotskih patnja доведе к слави i uskrsnuću slobodnu i ујединјену Domovinu. Ta zastava нека Вас напуња ljubavlju i поштovanjem prema Visokom Kumu, који је по своме Odličnom zastupniku danas dionik наше slave... Poslije govora kat. svećenika прућеног skautima svršio је обред i православni svećenik g. Momčilo Gjurić. Po obredu Izašlanik Kuma veže спомен траку Kraljevića Andreja sa napisom „Andrej” i predaje zastavu stariješini Dr. Barišiću који захвалије i моли Izašlaniku да буде тумаč bezгранице ljubavi i оданости prema Kralju, Kraljevskom Domu i Velikoj Jugoslaviji.

Nakon ovoga skauti su prodefolovali u uzornom redu pred Izašlanikom, prestavnicima vlasti i društava i velikim brojem građana.

Ovom svečanosti skauti iz Knina učinili су још један корак напред а Uzvišeno Kumstvo Kraljevića Andreja dalo им је novog пострика у раду.

Aleksandar Jović

Боловао је од клероманије — и због тога себи одувео живот Милан Јоксимовић вељборадник из села Лубница, код Зајечара. С времена на вријеме, он би ишао по селу и крао све што би му дошло до руке. Доцније горко би се кајао због тога, сопственицима враћао крадене ствари и молио их да опроштење. Није могао више да подноси срамоту нити је могао да се отргне од ове опасне болести. Због тога је сам себи одувео живот. Објесио се један дуд испред куће.

Kninska Općina i Zdravstvena zadruga

Savez zdravstvenih zadruga u Beogradu, (preteđednik g. dr. Ljudevit Prohaska, i upravnik g. dr. Karlo Šnajder) uputio је g. načelniku Opštine grada Knina pismo оve sadržine: „Prilikom prenosa opštinske zdravstvene službe na zdravstvenu zadrugu u Kninu, Upravni odbor Saveza zdravstvenih zadruga smatra za svoju prijatnu dužnost, da ovim pismom izjavlji priznanje i zahvalnost Sudu i Odboru opštine grada Knina, као i načelniku Opštine grada Knina gosp. Vojislju Pokraju, на jednoglasnoj odluci да се prenos zdravstvene službe primi, ozakoni i izvede.

Upravni odbor Saveza nadi se, да ће Zdravstvena zadruga imati i nadalje svaku potporu Opštine da ukloni smetnje које су у вези са почетком овог значајног pothvata, како би се што пре pokazala velika preim秉tva smislijene saradnje Zdravstvene zadruge i Opštine na korist svih građana тога kraja i obe ustanove“.

Donosimo u cijelini ово pismo као znak velike pažnje Saveza zdravstvenih zadruga према našim krajevima. Po nekoliko puta godišnje dolaze к нама gg. dr. Prohaska, dr. Šnajder, dr. Ivanić, dr. Konstantinović, Gj. Odavić, i dogovorno са zadrugarima i sa gg. dr. Starčevićem, dr. Škarlićem, i dr. Nježićem i drugima, а uz veliku predusretljivost Bana g. dra Jablanovića, izgraduju jedan nov sistem zdravstvene službe u narodu. Samo tome zahvaljujući dolazi се do toga, да се u Opštini Kninskoj sada postavljaju mjesto jednog ljekara, čije se djelovanje u velikim potrebama teško moglo i zapaziti, tri ljekara (jedan od njih je sin pok. dra Karovića, koga mnogi samo po dobru pamte) i tri zadrožne apotekе — dok te se kašnije na isti način postaviti i četvrti ljekar, a poređ njih i ostali personal koji djeluje u Zdravstvenim zadrugama. I to sve у one iste izdatke, које је Općina imala dok је имала само jednog bespomoćnog ljekara.

Općina Kninska ово је učinila u svom interesu — jer može li se i jednog časa okljevati pred velikim blagodatima за narod, који od saradnje Općina sa zdravstvenim zadrugama može velike koristi imati, kad се ta saradnja proveđe na zadružnoj osnovi. Ali i poređ očigledne dužnosti radi ове koristi i dobra за narod — treba dati priznanje i zahvalnost Općini Kninskoj, која је ово прва провела, исто omako као што služi na sramotu drugim Općinama da sporo ovom приступају, zbog којекavih sitničavih lilojih razloga. Izuzetak od ovoga представља g. Ivan Milić, načelnik Općine stankovačke, који је bez ikakvih zahtjeva sa svoje strane препусти Savezu zdravstvenih zadruga, да прведе организацију zdravstvene službe na zadružnoj osnovi, dajući за то materijalnu i moralnu помоћ.

Naravno da saradnja Općina i Zadruga може бити од koristi само у том slučaju, ако су стvoreni svи предuslovi за повољan razvitak zadružne organizacije, — без ikakvog i ičijeg tutorisanja — inače bi zdravstvena služba i dalje остала mrtva. Само svjesno učestvovanje организovanog naroda може dati velike rezultate i u ovom pogledu. Zato је i spomenuto једном u „Glasu“, da težište rada i u ovim slučajevima треба prenijeti на села i na zadrugare, а не rješavati stvari u „općinskim kuhinjama“, t. j. ne задовољити се с tim da to i dalje

ostane općinska birokratska установа, него izazivati što življu saradnju naroda, stvarajući u njemu svijest о potrebi samostalnog stvaranja. Istina је да је то vrlo težak posao и да је mnogo lakše primati stalne mješevine prinadježnosti od Općina nego klarići se sa „nesvjesnim“ narodom, ali bez тога saradnja се не bi mogla održati. Tek onda kad poslije поčetne помоћи са стране Općina svaka zadruga stane на svoje sopstvene noge, па kad се сва остала срећства upotrebe за socijalno — higijenski rad u narodu — видјеће се прави и veliki rezultati ове saradnje.

Za domaćice

Kakve treba da su kokoši od kojih uzimamo jaja за nasad

Kokoši treba:

- 1) Da su uвijek zdrave, snažne i dobro razvijene;
- 2) da nisu mršave, niti ugojene;
- 3) da nisu prvonoškinje, t. j. da nisu mlađe od godinu dana, a ni starije od tri godine;
- 4) da su najbolje nosilje, t. j. da su sjenje najviše jaja, a naročito zimi;
- 5) da su bile ujatu sa dovoljnim brojem zdravih i za oplođivanje sposobnih piјevaca (1 piјevac na 6—7 kokošaka) i da су i ovi porijeklom od најboljih nosilja.

Kakva treba da su jaja за nasad

Jaja za nasad:

- 1) Ne ostavljati da leže dugo u gnezdu, već ih prikupljati čim kokoška snese;
- 2) da nisu starija od 8—10 dana;
- 3) da su po mogućnosti iste starioti t. j. da su snešena istog dana ili u razmaku najviše od 2—3 dana;
- 4) da su pravilnog oblike, a to znači, ni suviše šiljasta niti potpuno okrugla;
- 5) da nisu sitna, niti izuzetno krupna; i
- 6) da imaju čvrstu, glatku i čistu ljušku.

Broj jaja za nasad

Zi nasad se uzima obično 11—17 jaja što zavisi od veličine kovočke; главно је da kovočka pokrije сва jaja. Obično se uzima neparan broj, jer se jaja mogu onda bolje srediti u gnezdu i kovočka ih lakše pokrije. Jaja pri nasadivanju nikako ne mučkati i ne tresti.

Čuvanje jaja za nasad

Samo svježa i što bolje sačuvana jaja obezbjeđuju veliki broj izvođenja zdravih i otpornih pilića. Zato сва prikupljena jaja treba do nasada pažljivo čuvati.

Najbolje је i najjednostavnije uzeti sanduče, kutiju ili корпу nanijeti sloj zobi, ječma i t. sl. i poredati jaja položeno, a ne uspravno i u jednom redu, t. j. jedno do другог, a nikako u više redova — jedno na друго. Onako smještena jaja treba smjestiti u kakvu polumračnu odaju, где је čist vazduh i gdje je umjereno toplo i pokriti čistom krpom. Ova jaja treba svakog dana prevrati pažljivo i sa čistim rukama, bez ikakvog potresa i mūčkanja. Kupljena jaja čim stignu treba ispacovati, provetriti који сат и одmah ih nasačiti.

(„Zdravstveni pokret-Zdravlje.“)

Prijatelji širite „Glas“!

Pretplata za „Glas“

Oštrić Ante, Novigrad	Din. 24
Marićić Marko, učit. Šibenik	
za 1934	24
Vojvodić Miloš, Kula Atlagića	25
za 1933	25
Vukelić Rade, nadzor. pruge	36
za 1933	36
Vulinović Petar, Šibenik za 1933	36
Dr. Dimitrije Snjegovoj, Nin	36
za 1934	36
Crkvena Općina, Šušci za 1934	36
Petranović ud. Petroslava,	
Šibenik za 1934	36
Crkvena Općina Biograd-	
Nevesinje за 1934	18
G. Prota Ljubomir Vrcelj, Split	24
za 1934	24
Vlažen P. Nikola, Imotski za	
1934	36
Malešević Vojin, uč. Plavno	
za 1933-4	48

Članarina za Maticu

Oštrić Ante, Novigrad	Din. 12
Marićić Marko, učitelj, Šibenik	16
Prota Ljubomir Vrcelj, Split	12
Malešević Vojin, učitelj Plavno	24

Prilozi za Maticu

Prigodom smrti Đene Malešević,	
Benkovac]	
Oštrić Ante, Novigrad	Din. 14
Prigodom smrti Mirka	
Korolić, Kistanje	
Dr. Ivo Grgić, advokat, Knin	50
Prigodom posjetе redakciji	
„Glasa“	
Popović Dr. O. Justin, prof.	
Univerziteta	20

Prilozi za Bački dom u Šibeniku

Prigodom smrti Mirka Korolić :	
Dr. Ivo Grgić, advokat, Knin	Din. 50
Prigodom hramovske slave	
u Biočiću	
Episkop dalmatinski Dr. Irinej	> 1000
Sreski načelnik g. Nešić, Knin	50
Opštinski načelnik P. Nakić.	
Drniš	50
Stojsavljević Mirko, paroh,	
Biočić	50
Jović O. Sevastijan, paroh,	
Kosovo	30
Kalik O. Nikanor, paroh, Drniš	30
Macura ptica Milan, Šibenik	20
Sinobad Mirko, paroh,	
Kninskopolje	20
Prostran prota Stevan, Šibenik	20
G. Lučavac Pešo, posjednik,	
Tepljuh	20
Matić Lazar, zadružni referent	
Knin	20
Vrcelj prota Ljubomir, Split	20
Zelić pop Pavle, Šibenik	20
Sekulić pop Svetozar, Kanjani	20
Vukovjević pop Nikola,	
Biskupija	20
Tršić pop Nikola, Markovac	10
Mažibrada O. Savatija, man.	
Krka	10
Štrbac O. Val	

Opet krv u Austriji

Ubijen šef austrijske vlade

Kad smo posljednji put pisali o tome, kako se njemački narod "o sebi zabavio", nismo ni sanjali da će novi krvavi događaj potresti iz osnova bijedne ostatke nekadašnje moćne i silne austrijske carevine, i da će taj događaj odnijeti glavu Dr. Dolfusa austrijskog državnog kancelara. To se dogodilo 25 ovog mjeseca. U pobijela dana upala je u zgradu pretsjedništva vlade jedna grupa pobunjenika te zarobila i ranila smrtno Dra Dolfusa pretsjednika vlade i s njim zarobila još dva ministra. Dr. Dolfus je kroz kratko vrijeme podlegao ranama.

Otkud ta ludačka borba koja već pola godine plamti u Austriji? Ona se vodi u glavnom oko pitanja: da li da se Austrija priključi Njemačkoj u državnu zajednicu, ili da ostane samostalna? Dr. Dolfus je bio pobornik samostalnosti Austrije, u čemu su ga podržavale zapadne velike sile, a načrtočito Italija, a s njome i Paps.

Za priključenje Njemačkoj bori se Njemačka, a u Austriji pristaže Hitlerove, kojima su se pridružili tako zvani austrijski nacionalni socijalisti. To je dovelo do proljetnijih pobuna kojima je Dolfus stao na kraj davši pobiti člave mase nacionalnog socijalista, u kojima su stradale i njihove porodice. Pobuna je u krvi ugušena, ali su se s dana u dan nizali bezbrojni atentanti koji su stanje činili nezdrživim. Za ove ove atentate Dolfus je optuživao zvančnu Njemačku. Da bi stao na kraj ovim atentatima Dolfus se baš spremao u Italiju, na jedan sastanak sa Mussolinijem. Cilj ovoga sastanka imao je da bude izazivanje diplomatske intervencije triju zapadnih sile, Italije, Francuske i Engleske, koje su garantovale nezavisnost Austrije, povodom nacionalnog socijalističkog terora u Austriji, za koji bečka vlada baca odgovornost na zvančnu Njemačku.

Misli se prema tome, da je ova sadašnja pobuna izbila da bi se stranim silama, načrtočito g. Mussoliniju pokazalo da g. Dolfus ne može da govori u име naroda i da narode mase u Austriji gledaju u njemu samo otimača vlasti.

Što bilo i kako bilo, ali u Austriji vlada pakac.

BRANEĆI TELE krava je ubila kurjaka. U s-lu Gornjim Košljama na oranicama planine Medvednika posljednih dana pojavili su se čitavi čopri vučkova. U planini je bila zaošta krava Milče Obradovića sa svojim malim teletom. Miloš je rano u jutru pošao da traži kravu. Na veliko iznenadnje našlo je kako uz jednu bukvu drži rogovima pribijenog jednog velikog kurjaka. Uz nju je stojalo tele. Kako seljac pričaju, kurjak je nasnuo na tele, a krava, da bi ga odbranila natjerala na kurjaka i rogovima ga pribila uz bukvu i držala ga tako sve do dolaska svoga gaza.

Četiri jareta ojarila je koza g. Nikole Popovića, policiskog pisara iz Petrovca. Svi jarići su potpuno zdravlji napredni, Miliček za njih ima dovoljno i majka ih sama hrani. Pored toga ova koza daje još četiri litra miličeka dnevno, Javili se i kupci za jariće

PITANJA I ODGOVORI

Pitanje:

Kod jedne zadruge za poljoprivredni krediti imam novčani ulog. Ona mi taj ulog nije do sada isplati iako sam isplatu pozurivao. Mogu li da utužim zadrugu, a kada presuda postane pravosnažna mogu li proti zadruzi da pokrenem izvršenje i koje?

Odgovor:

Ustvari je svejedno da li je Vaš novac uložen kod jedne banke, štedionice ili zadruge. Svaka je od njih dužna da Vam isplati Vaš ulog, i to načelno odmah na odnosni zahtjev, ako nije šta drugo ugovoren. Ako to ne izvrši možete je tužiti, a nakon postignutog izvršnog naslova goniti je izvršno. Nego izvršenje može da bude pokrenuto samo na imovinu, koja pripada zadruzi. Ako ona ima dostatne pokretnje imovine, za pokriće izvršne tražbine i troškova, izvršenje će se ograničiti na zapljeni, pohranu i prodaju te pokretnje imovine. Ako ovakove imovine zadruza nema, ili ako ona nije dovoljna za pokriće izvršne tražbine i troškova, izvršenje se mora irotregnuti i na nepokretnu imovinu, u koliko je zadruza ima. Za slučaj pak da zadruza nema, ni nepokretnu imovinu, ili da nina skupa sa pokretnom tjeslenom imovinom nebi bila dovoljna za pokriće izvršne tražbine i troškova, izvršenje bi se moralno protegnuti i na zapljeni u doznamku na utjeranje raznih tražbi zadruge. Koje će izvršno sredstvo sud dozvati, i koju će izvršeniku na imovinu podvrti izvršenje zavisi isključivo od predloga tražioca izvršenja. Stoga tražilac izvršenja može da predloži i samo izvršenje putem zapljeni i dozname na utjeranje tražbilna zadruze. Nego ako su odnosni dužniči zemljoradnici, ovi u jek uživaju blagodati predvrene u Uredbi o zaštiti zemljoradnika, tko da su dužni platiti prvi obrok tek na 15. novembra 1934.

Ali mimo načelne dužnosti zadruge da uloženi novac odmah plati na zahtjev ulagača, i mimo prava ulagača da zadrugu utuži i tjeru izvršno, uputno je ipak nastojati na lijepe doći što prije do svojeg novca, jer je to jeftinije i sigurnije. Svaka je tužba skopčana sa nekim troškom, kojega tužilac mora barem da privremeno predujmi, a s druge strane zadruga može uvijek, dok važi Uredba o zaštiti novčanih zavoda i njihovih vjerovnika u vezi sa Uredbom o zaštiti kreditnih zadruga i njihovih saveza od 22 XI 1933 Sl. Nov. od 4 II. 1933 broj 278-LXXXII, podnijeti g. Ministru trgovine i industrije molbu da joj odobri jednu od tu navedenih mjeru. U potonjem slučaju sve dok se ne doneše odluka po toj molbi ne može se proti zadruzi preuzeti nikakva mjeru za izvršenje ili obezbjediti.

U ostalome o ovome je istome pitanju opširnije kazano u broju 197 "Glasa" od 23. juna 1934.

Pitanje

Politička je opština od mene naplatila u ime izvozne takse — više nego što je po zakonu opravdano. Mogu li tražiti povratak prekomerno naplaćene takse i na koji način?

Odgovor:

Povratak neumjesno naplaćenog nameta može se tražiti samo od opštinske uprave administrativnim putem, ali nikako putem redovite tužbe. Pravo je opština na ubiranje nameta utvrđeno u javnopravnim propisima, kao n. pr. u § 95 odjelku 4 i 5 Zakona o opština od 24/1 1933 broj 85—XXVI, u čl. 6 odjelku 3 F nansijskog zakona za 1927 — 1928 godinu. Stoga se traženje na povratak neumjesno naplaćenog nameta osniva na jednom javnopravnom odnosu.

Po § 103 Zakona o opština opštinski prirezi i samostalne dažbine naplaćuju se ekskukтивno. Naplaćivanje dažbina stoji u tijesnoj vezi sa vraćanjem neumjesno naplaćenih dažbina, a k tome im je i prava priroda jednaka. Prema tome mera se kazati da načelo § 108 Zakona o opštini ma u p gledu naplaćivanja opštinskih prireza i samostalnih dažbina ima da važi i za vraćanje neumjesno naplaćenih opštinskih prireza i samostalnih dažbina. Odluka o vraćanju neumjesno naplaćenih državnih dažbina (carina, taksa, poreza i t. d.) pada u poslovni dželokrug administrativnih vlasti. To izlazi iz propisa čl. 7 i 10 raspisa od 19/6 1920 godine C broj 39974, čl. 63, 64 Zakona o taksama, § 36 Zakona o sudskim taksa i čl. 51-53 Pravilnika za izvršenje tog

Zakona, te čl. 149/2 Zakona o neposrednim porezima.

Stoga se prema izloženom mera kazati da i o vraćanju neumjesno naplaćenih opštinskih nameta odlučuje administrativna vlast. Pravo opština da uvede svoje nameće sastavna je čest njihove imovine, a ne posredno upravljanje opštinskom imovinom spada u nadležnost opštinske uprave (§ 83 broj 1 Zakona o opština), radi čega se vraćanje neumjesno naplaćene takse može da traži samo od opštinske uprave, u čiji poslovni djelokrug kako je već rečeno to i spada. Ovo važi i za slučaj da je opština ubrana samostalnih dažbina dala u zakup.

Za slučaj da se prikaže tužba za vraćanje neumjesno naplaćene samostalne dažbine ista će biti odbačena, jer je za takove sporove nedopusťen redovni pravni put, što se ima užeti u obzir i po službenoj dužnosti (§ 335/3 Grp.), i u svakome stadiju postupka.

Свега по мало

Љекarski pregled mladogenča — Ovih dana stupilo je na snagu Zakon o suočivanju spolnih bolesti. Po tom zakonu ni jedan muškarac ne može da se vjenča dok ne dobije љекarsko uvjerenje da je potpuno zdrav. Svetštenik koji bez ovog uvjerenja obavi vjenčanje biće po zakonu kažnjen.

Пјешице обилаве сва села — у Херцеговини dvadeset mladih učitelja. Grupu predводi г. Чедо Милић, старешина соколске жупе из Мостара. Млади učitelji poшли су na put po hercegovačkim selima sa sokolskog слета из Сарајeva, i već су obiliši gotovo cijelu Hercegovinu. Група ide pješice i obilazi seoske sokolске чете. Њима je циљ da se upoznaju sa radom sokočstva na selu i da uputstvima na poljoprivrede i higijenu upotpunu načinjaju sokočstva na podizajuću selu. Ова група radi sve poljoprivredne послове. Тако je u jednom selu kod Невесиња група mladih učitelja nispala na једну жену koja je sa dvoje nejake djece, u nedostatku muške radne snage, obrađivala лjetinu. Цијела група uveličala je alatke i za kratko vrijeđe svačila posao ovoj ženi. По завршетку ovog путovanja po Hercegovini počinje da drugi grupe učitelja, koji sve više postaju saradnici sokočstva na obnovi sela.

Отварање задужне продаонице meda u Beogradu. Ovih dana je u Franckopanskoj ulici broj 32 u prisustvu velikog broja prijatelja pečelara, izaslanika vlasti i načelnih lječnika iz Beogradskega dруштva, otvorena prva pradaonica Beogradske pečelarske zadruge, koja će se da potrošačevi dobiti snažni medom, a u napravi slike pečelarskog i učiteljskog meda, a učiteljskih i ženskih pečelarskih proizvodova.

U stovarištu, koje se nalazi ispod pradaonice, ima preko 10.000 kilograma najbolje, čistog meda, koji će zadruga prouzročiti dina na dva dinara u jednu ženku i na učiteljicu. Pečelarske zadruge, u nedostatku muške radne snage, obrađivala лjetinu. Цијела група uveličala je alatke i za kratko vrijeđe svačila posao ovoj ženi. Po zakonu o povratak ovog putovanja po Hercegovini počinje da drugi grupe učitelja, koji sve više postaju saradnici sokočstva na obnovi sela.

Одјеца и родитељи — Примili smo na prikaz drugi i treći broj ovog часописа за јефу, исхрану i васпитањe djece, te za zdravlje djece i roditelja, koji izlazi u Beogradu, под уредништвом дјечjih љekara г. Дра Милivoja Сарвана и Дра Жике Марковића, а уз редакциони одбор шесторице љekara, професора Медицинског факултета i шefova raznih klinika.

Druži broj часопisa има овај sadržaj: **О дјеци**: prof. Д-р Јосип Шиловић: Дјеци nedjelja i znacaj — prof. Д-р Матија Амброжин: Raxitits ili engleska bolest — Д-р Жика Марковић: Очврšavanje djece vazdušnim kupavnjima — Ж. С. Ђорђевић: Како ћemo vasipitati djece — Д-р Милivoj Сарван: Сунчавајte као средство za čuvanje od bolesti.

О родицама: prof. Д-р Димитрије Антић; Артериосклероза — prof. Д-р Милош Богдановић: Хигијена трудnoće.

Пиштања дома: О пелcovaju.

Кратке Pojke: Odojče — Зашто плаче odojče — Повољање odojčeta — Пупак, његова њега, његова нега, његова оболења — Или цуцла варалица или сисање прстију. За трудне жене: „Врјеме“ после порођаја — Одбијање djeteta — Дужина дојења i поновна трудноћа — Опасности od насиљног побачаја — Из васпитања: Dječje lažki — Мајка се правда — Страже male djece — Суроко djece — За родитељe: Спавањe послиje ruke.

Treći broj posvećen je baščanima, kupalnima i letovalištima sa interesantnim i aktualnim sadržajem. — List se препoručuje sami sobom.

Pretpisata za časopis „Dječa i roditeљi“ iznosi polugodišnje 30. — dan, godišnje 60. — dan. Најбоље положити pretpisata na chekovim rachun kod Poštanske štedionice Br. 56836. Primerak 6 dan

у фрањевачком манастиру у Широком Brijeu kod Mostara, новine pišu, finansijske vlasti pronašle su nekoliko stotina kilograma krumičarskog duvana, i inozemnog cigaretpapira, nekih gosanih upalaca, šipilova i netakiranih igračkih karata, veprijavačkog oružja i municije, motocikle i veleniških vrat.

Pokušaj gajenja skupocjene "karakul" ovce u našim krajevima

Splitsko „Novo doba“ donosi ovu bilješku:

Već 1900 i 1903 godine bivša austro-ugarska uprava u Bosni bavila se mišlu da uvede uzgoj „karakul“ ovaca radi proizvodnje skupocjene astra-hanskih i perzijskih krzna, koja daju jagnjad ovih ovaca. U tu svrhu austrijska uprava je uvezla iz Besarabije i direktno iz Buhare nekoliko primjera ove skupocjene životinje. U glavnom uzgoju se vršilo u Livnu i Gackom. Izvještaji o uspjehu tog uzgoja ne slazu se. Dok raniji izvještaji, pred rat, dosta su nesigurni. Ali prema mišljenju stručnjaka koji se razumlju u posao, izgleda da bi uspjeh ovog uzgoja mogao biti odličan, jer se slobodno uspije u Bosni prije 20 godina imaju pripisati sasvim drugim uzorcima. Radi toga, Banska uprava se bavi ozbiljno mišlju da otpočne odgajanje „karakul“ ovce u Livnu, a kasnije i u drugim krajevima naročito na otoci. Glavna zapreka tom uzgoju je uklonjena. Naime za dobljanje što boljeg krzna, janje se mora zaklati nakon pet dana. U prijašnjim vremenima niko nebi okusio tako mladu janjetinu, dok danas ona važi kao poslastice. Koristi koje bi naši stočari imali gojenjem „karakul“ ovce vrlo su velike, jer se krzna (kožice) jagnjadi ove ovce vrlo skupo prodavaju i tražena su na svim svjetskim tržištima.

КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ

„Dječa i roditeљi“ — Primiti smo na prikaz drugi i treći broj ovog часописа za јефу, исхранu i васпитањe djece, te za zdravlje djece i roditelja, koji izlazi u Beogradu, под уредништвом дјечjih љekara г. Дра Милivoja Сарвана и Дра Жике Марковића, а уз редакциони одбор шесторице љekara, професора Медицинског факултета i шefova raznih klinika.

Други broj часопisa има овај sadržaj: **О дјеци**: prof. Д-р Јосип Шиловић: Дјеци nedjelja i znacaj — prof. Д-р Матија Амброжин: Raxitits ili engleska bolest — Д-р Жика Марковић: Очврšavanje djece vazdušnim kupavnjima — Ж. С. Ђорђевић: Како ћemo vasipitati djece — Д-р Милivoj Сарван: Сунчавајte као средство za čuvanje od bolesti.

Родицама: prof. Д-р Димитрије Антић; Артериосклероза — prof. Д-р Милош Богдановић: Хигијена трудnoće.

Пиштања дома: О пелcovaju.

Кратке Pojke: Odojče — Zashito plati odojče — Površa odojčeta — Pupak, njegova njega, njegova nega, njegova oboljeњa — Ili cuci varaliča ili sisanje prstiјu. Za трудne žene: „Vrijeme“ posle porođaja — Odbijanje djeteta — Duzina dojeњa i ponovna трудnoća — Opasnosti od našiljnog pobacha — Iz vasipitata: Dječje lažki — Majka se pravda — Stroš male djece — Surovo djece — Za roditeљe: Spavaњe poslije ruke.

Treći broj posvećen je baščanima, kupalnima i letovalištima sa interesantnim i aktualnim sadržajem. — List se препoručuje sami sobom.

Pretpisata za časopis „Dječa i roditeљi“ iznosi polugodišnje 30. —